

Ací és on se'n fa la llum; en efecte, en totes les llengües britòniques el nom del llop prové d'un tipus *BLEDIJO-: ky. *blaidd*, bret. ant. *bled* (avui *bleiz*, Vannes *blei*), còrn. ant. *bleit* (el diftong és resultat de la metafonia provocada pel *i*). D'altra banda és un fet que el sufix -INO- és molt productiu en cèltic, i serveix alhora per formar diminutius i per derivar adjectius de pertinença (amb el valor del ll. -*alis*). Ja a base de les llengües britòniques tenim dret a postular un *BLEĐINO-, sigui amb el sentit de 'lup', pertanyent al llop' o amb el de 'lobet, petit llop'. Un i altre ens convenen i basten. Però aquest derivat no és una suposició, car el NP *Bledinus* està documentat en la *Vita Mochoemochi sive Pulcheri* (Holder I, 451; cf. III, 888.38; Dottin, *La Langue Gaul.*, s. v.). Tenim doncs base a bastament per creure que el nom BLEĐINOS 'petit llop' (o 'pertanyent al llop'), aplicada a l'herba blenera, passà a designar els blens que en treien els muntanyencs: els pastors i els frares de pobres priorats (cf. men. *ble de frare* 'Philomis Italica', altre nom de l'herba blenera).

Si hi hagués qui no estigui tranquil si no se li prova que aquest nom del llop ha d'haver estat usat ja pels passats dels celtes històrics, potser no se'l podrà acontentar, perquè al costat d'aquest nom de les llengües britòniques, no se'n poden posar d'afins en les altres famílies indoeuropees.¹¹ Però l'acord perfecte dels tres idiomes britònics ha de bastar-nos, i més estant corroborat per aquell nom propi, que ja deu arrencar dels temps imperials.

Si no ens donéssim, intentant d'arribar més amunt, podríem indicar tres possibilitats: 1.ª El nom del llop en irlandès no és tan diferent que no es pugui entreveure alguna possibilitat d'enllaç — irl. mj. *féal*, que suposa un *FAI-LO-* (cf. el NP gal *Vailos*, *Vailicos*). Fóra lícit conjecturar si BLEĐ- i aquest *FAI-* no seran adaptacions divergents d'una mateixa base pròpia del preindoeuropeu de la Cèltide.¹² 2.ª També crec que hi ha possibilitats d'explicació indoeuropea. Per dir 'animal salvatge' l'irl. i el bretó usen *mil*, que coincideix amb el gr. *μῆλος*, i amb algun mot germànic i armeni, tot plegat suposant una base *MĒLO-*: es podria suposar un compost *ML-ED-IJO-, format amb l'arrel ED- 'menjar', que tindria l'avantatge de comptar amb paral·lels tan clars com l'esl. comú *medv-ědi* 'ós', pròpiament 'el menja-mel', mentre que el nom britònic del llop seria originàriament *ML-ED-IJO- 'el menja-cries' o 'menja-salvatgines', sense dificultat pròpiament fonètica, com sigui que ML- es va canviar normalment en BL- en les llengües britòniques; si bé és veritat que s'hi veu algun escrúpol en l'aspecte formatiu.¹³

3.ª L'equivalent irl. del nom del llop és irl. ant. *bled*, però ací el mot no vol dir 'llop' sinó 'flequera' («pistrix»). Ara bé aquest sí que no em sembla difícil d'explicar per l'arrel MEL- 'moldre', 'triturar, esclafar', com sigui que aquesta arrel té verament una forma amplificada en MELD- o MLD-: gr. *ἀμαλδύειν* 'fondre', scr. *márdati* 'esclafa', ky. *blydd* 'suau, tendre', grec *βλαδύς* 'flasc', *βλῆτρον* 'blet' («melde») (Pok., IEW, 718). Doncs, potser el llop anomenat MLEDIJO- 'l'escla-

fa(-ossos)', 'el colpidor o matador'? I d'altra banda 'la pastadora', 'la flequera': cf. irl. ant. *melim* 'mòlc', *mlith* 'allò que està per moldre'.

En conclusió, doncs, no està ben aclarida l'etimologia del britònic comú BLEĐIJO- 'llop' (que sembla ser també gal, a base d'un NP), però no hi ha res que faci dubtar que pogué existir en el cèltic continental i servir per a la formació de BLEĐINO- 'ble de blenera'.

Finalment serà bo d'indicar que el nom d'aquesta planta no està pas isolat: 1.ª La mateixa herba blenera apareix designada per *bladonia* en diverses glosses llatines dels Ss. x i xi; una sola vegada, i més tardanament, apareix una variant *blandonia* en el S. xii, que ha deixat algun vestigi en parlars del francès central, com ara *brandelon* i sembla que en deixà d'altres a Itàlia i Alemanya.

En realitat no hi ha cap raó per preterir la variant BLAD- i creure que sigui derivat del ll. *blandus*, com assegura Wartburg (I, 394); i em sembla més encertat pensar que és d'origen cèltic, com ho fa Bertoldi (WS XI, 9; ¹⁴ Walde-H., també sembla creure-ho); és evident, en un nom que ja conté una altra N, que és fàcil que aquesta es propagués a BLAND- (i la influència de BLANDUS havia d'ajudar-hi): el pas de BLADON- a BLANDON- és correntíssim, un canvi en sentit oposat fóra inoït.

Més aviat cal pensar, doncs, que ací tenim una formació paral·lela BLEĐ-ÓN-Ā en lloc de BLEĐ-INO-: recordem *Divona*, *Leucona*, i molts altres noms propis gals. De BLEĐONA ha de sortir *blionia* «*verbascum*, mullen», que apareix en un ms. irlandès del S. xiv o xv (Stokes, *RCelt.* IX, 227, i Spitzer, *ZRPh.* XI, 240).

2.ª El «bouillon blanc» o *Verbascum Thapsus* s'anomena *blayzan*, ens diuen, en el Tarn: -z- de -d- és normal, un derivat cèltic en -ANO- res més corrent, no veig clar el vocalisme ortogràfic perquè no sé ben bé quin so representa; de tota manera no se'l pot separar de BLEĐINO- ni de BLADONIA puix que designa la mateixa planta. 3.ª Resta el nom de la planta en francès, *molène*, del qual parlo en la nota 11 en l'article *melena* del DCEC; com a *moleine* apareix en el S. xiii, *mullen* manllevat per l'angl. (i potser ja *wullen*, S. xii), *molena* en un gloss. ll. d'Irlanda, S. xiv. Em decanto a creure, vist això, que BLEĐIO- 'llop' realment suposa un més antic *MLEĐIO- (com he especulat més amunt), d'on un derivat *MLEĐINĀ; i que, intentant pronunciar ML- en aquesta vella combinació (potser goidèlica?), la gent romànica hagué d'intercalar-li una vocal, i d'aquest M(U)LEĐINĀ resultava *moledne* sense dificultat (d'on *moleine* i *molène*).

Si el nostre mot pogué tenir encara relació amb l'aranès i luixonès *blanieu* 'regalèsia' i les seves variants, bearn. *baneyc(ch)*, Lavedà *baniieu* i *banèu*, alt arag. *mandil* (Gistau), BDC xxiv, 174 (veg. Rohlf's, *Le Gc.*, § 12) és ja molt més problemàtic, no sols perquè ací tenim una base *BLANDILE o *MANDILE, -DELLU, sinó perquè ja són plantes ben diferents per més que caracteritzades totes dues per un filament (subterrani